Downloaded From: Ketabton.com

قال الله تعالى: قُلْ إِنَّمَا أَدْعُو رَبِّي وَلَا أُشْرِكُ بِهِ أَحَدًا (الجن)

قال الرسول صلى الله عليه وسلم

من أكبر الكبائر الشرك بالله (رواه البخاري)

د قرآن او د احادیثِ صحیحو نه

خپله عقیده واخله

تألیف محمد جمیل زینو مدرس دار الحدیث / مکه مکرمه

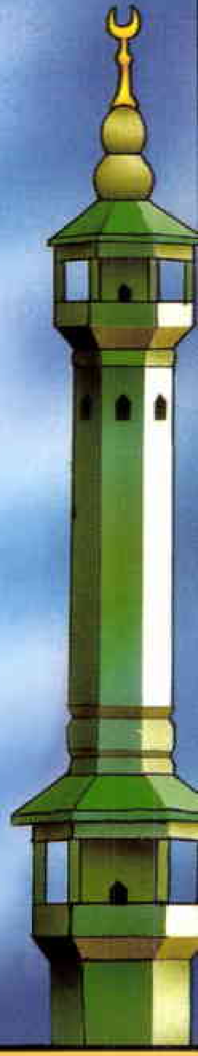

Kingdom of Saudi Arabia
**The Cooperative Office For Call And Guidance
To Communities at Um Al-Hammam**
**Under the Supervision of the ministry of Islamic Affairs
Endowment Guidance & Propagation**
Tel. 4826466 / 4884496 Fax 4827489 - P.O. Box 31021 Riyadh 11497

Pustu
30

ح المكتب التعاوني للدعوة والإرشاد بحائل ، ١٤١٨هـ

فهرسة مكتبة الملك فهد الوطنية أثناء النشر

زينو ، محمد بن جميل

من أكبر الكبائر الشرك بالله .ـ حائل .

٣٢ ص ؛ ١٤ × ٢١ سم

(النص بلغة البشتو)

ردمك : ٤ - ٣ - ٩١٨٧ - ٩٩٦٠

١- الشرك بالله أ- العنوان

ديوي ٢٤٠ ١٨ / ١٨٦٦

رقم الايداع ١٨/١٨٦٦

ردمك : ٤ - ٣ - ٩١٨٧ - ٩٩٦٠

بسم الله الرحمن الرحيم

قال الله تعالى: قل إنما أدعوا ربي ولا أشرك به أحدا (الجن)

قال الرسول صلى الله عليه وسلم:

من أكبر الكبائر الشرك بالله (رواه البخاري)

د قرآن او د احاديثو صحيحو نه

خپله عقیده واخله

تالیف محمد جمیل زینو مدرس دار الحدیث / مکه مکرمه

بسم الله الرحمن الرحيم

د الله تعالیٰ حق په بندګانو باندې

سوال: مونږ الله څه د پاره پیدا کړي یو؟

جواب: مونږ الله دې د پاره پیدا کړي یو چه د هغه عبادت اوکړو. او ورسره هیڅ څیز نه شریکوؤ. دلیل په دې دا قول د الله تعالیٰ دې. "وما خلقت الجن والانس الا ليعبدون." ذاریات ۵۶.

ترجمه: ما نه دی پیدا کړي جنات او انسانان مګر دې د پاره چه دوئ د الله عبادت اوکړي. او دا قول د رسول الله صلی الله علیه وسلم "حق الله على العباد ان يعبدوه، ولا يشركوا به شيئا. متفق علیه.[۱]

ترجمه: حق د الله تعالیٰ په بندګانو دا دې چه دوئ د الله عبادت اوکړي او الله سره د هیڅ څیز شریک نه کوي.

سوال: عبادت څه څیز دې؟

جواب: عبادت یو داسې جامع نوم دې چه هغه شامل دې هر هغه قول وفعل ته چه د الله تعالیٰ خوښه وي. لکه چغه، فریاد، مونځ، ذبح وغیره. الله تعالیٰ فرمائي. "قل ان صلاتي ونسكي ومحياي ومماتي لله رب العالمين. (الانعام ۱۶۲)

(۱) بخاری ۳۰۰/ ۸۸۲ - ۹۶۷ - ۹۲۷ و مسلم ۴۴/۱

اُو وایه اے پیغمبره (صلی الله علیه وسلم) بیشک زما مونځ، زما قربانی زما ژوند او مرګ ټول طریقے خاص الله لره دی.

رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی چه "ما تقرب الیّ عبدی بشیٔ احبّ الی مما افترضته علیه (بخاری)"[1]

زما بنده زما نزدیکت نه حاصلوی په هیڅ شیز چه هغه ما ته زیات محبوب وی د هغه شی نه چه کوم ما دهٔ باندے فرض کړے دے.

سوال: د الله عبادت څه رنګ اوکړو؟

جواب: څرنګ چه مونږ ته الله تعالیٰ او رسول الله صلی الله علیه وسلم حکم کړیدے. الله تعالیٰ فرمائی. یاایها الذین اٰمنوا اطیعوا الله واطیعوا الرسول ولا تبطلوا اعمالکم. (سورة محمد ۳۳)

اے ایمان والاؤ اطاعت د الله اوکړئ او اطاعت د رسول الله صلی الله علیه وسلم اوکړئ. او خپل عملونه مه بربادوئ. او رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی من عمل عملا لیس علیه امرنا فهو رد (مسلم)[2]

چا چه څهٔ عمل اوکړه او په هغه عمل زمونږ حکم طریقه نهٔ وه نو هغه مقبول نهٔ دے.

سوال: آیا د الله عبادت په اُمید او ویره پکار دے؟

جواب: او د الله عبادت په ویره او په اُمید پکار دے الله تعالیٰ د مؤمنانو صفت بیانوی. یدعون ربهم خوفا وطمعا (سجده ۱۷) بولی خپل رب لره په ویره او

په اُمید۔

رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی۔ اسأل الله الجنة واعوذ به من النار۔ (صحیح، ابوداؤد[۱]) د الله نه جنت غوارم او الله پورے د اُور نه پناه نیسم۔

سوال: په عبادت کښے احسان څه شی دے؟

جواب: احسان په عبادت کښے د الله تعالیٰ د حقوقو خیال ساتل دی. الله تعالیٰ فرمائی۔ الذی یراک حین تقوم وتقلبک فی الساجدین (الشعراء ۲۱۹/۲۲۰)

ترجمه: هغه الله چه وینی تا لره کله چه ته (د شپے پاڅے) (او وینی) اوړېدل راګرزیدل ستا په سجده کونکو کښے.

رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی۔" الاحسان ان تعبد الله کانک تراه فان لم تکن تراه فانه یراک (مسلم[۲]) احسان دا دے چه ته د الله تعالیٰ داسے عبادت اوکړے ګویا که ته الله وینی او که ته نه وینی نو الله تا وینی۔

د توحید قسمونه او فائدے

سوال: الله تعالیٰ رسولان څه د پاره لیږلی دی؟

جواب: الله تعالیٰ رسولان خلقو له د الله بندګی ته رابللو او د الله نه د شرک نفی کولو د پاره لیږلی دی۔ الله تعالیٰ فرمائی۔ ولقد بعثنا فی کل امة رسولا ان اعبدوا الله واجتنبوا الطاغوت۔ بیشک مونږ په هر امت رسولان لیږلی دی د دے د پاره چه خلقو ته دوئی دیو الله عبادت اوکړیے۔ او د طاغوت نه لرے شی.

(۱) ۱۳/۲ بلفظ سل الله الجنة و نعوذ به من النار (۲) ۲۹/۱

طاغوت، هغه شیطان دے چه هغه دغیرالله عبادت ته مخلوق دعوت کوی۔

رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی۔ الانبیاء اخوة ودینهم واحد متفق علیه۔ (ترجمه) انبیاء سره رونړه دی او د دوی دین یو دے۔

سوال: توحید ربوبیت څه شے دے؟

جواب: الله تعالی په خپل افعالو کښے یو کنړل۔ لکه پیدا کولو، تدبیر کولو وغیره کښے۔ الله تعالی فرمائی۔ الحمد لله رب العالمین۔ فاتحه [۲]

ټول تعریف خاص هغه الله لره دے چه رب د ټولو مخلوقاتو دے۔

رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی۔ انت رب السموٰت والارض متفق علیه۔ [۲]

اے الله ته رب د آسمانونو او د زمکو یې۔

سوال: توحید الوهیت څه شے دے؟

جواب: په عباداتو کښے الله یو کنړل۔ لکه بلنه، او ذبح، او نذر الله تعالی فرمائی۔ والٰهکم اله واحد لا اله الا هو الرحمٰن الرحیم ط (البقره [۱۶۳]) حاجت پوره کونکی مشکلات لری کونکی نشته مګر یو الله چه دے بخښونکے او مهربان دے۔

او رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی۔ فلیکن اول ماتدعوهم الیه۔ شهادة ان لا اله الا الله۔ متفق علیه [۳]۔ بایده دے چه وی دی اولنئ هغه خبره چه هغه ته را بلے شهادت په دے خبره چه نشته بل لائق هیڅ قسم عبادت مګر یو الله۔ او په روایت د بخاری کښے دی چه: الی ان یوحدوا الله را بلے دے خبرے ته چه یو او کنړئ الله لره۔

سوال: په صفتونو او نومونو د الله کښے توحید څه دے؟

ـــــــــــــــــــــــ

[۱] بخاری ۱/۴۹۰ مسلم ۲/۲۷۵ (۲) بخاری ۲/۹۳۹ مسلم ۱/۲۶۲

جواب: د الله تعالیٰ لره هغه صفات ثابتول چه په کوم الله په خپل کتاب کښې د خپل ځان صفت کړیدے - یا رسول الله صلی الله علیه وسلم په احادیثو صحیحو کښې د الله صفت بیان کړے دے . او دغه صفت به خپل حقیقي معنی باندے مبني وی. بغیره تاویل کولو او د تفویض[۱] کولو او د مثال بیانولو او معطل پریښودو نه لکه صفت د استویٰ په عرش شو، یا نزول د الله، یا لاس د الله وغیره. د هغه او صافونه چه د الله د شان سره چه څرنګ لایق وی.

الله تعالیٰ فرمائی. لیس کمثله شئ وهو السمیع البصیر (الشوریٰ ۱۱) نشته ده (الله تعالیٰ) غوندې هیڅ شیز او دے اوریدونکے لیدونکے دے.

او رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی. ینزل الله فی کل لیلة الی السماء الدنیا. (رواه مسلم)[(۱)] کوزیږی الله تعالیٰ هره شپه دے نزدے آسمان ته یعنی کوزیږی پداسی کوزیدو سره چه هغه د الله د جلالت سره لایق وی او د مخلوق د کوزیدو سره مشابه نوی.

سوال: الله چرته دے؟

جواب: په آسمان کښې عرش د پاسه دے. الله تعالیٰ فرمائی. الرحمٰن علی العرش استویٰ (طٰهٰ ۵) رحمٰن هغه ذات دے چه قرار نیولے دے په عرش باندے.

استویٰ په معنیٰ (علا وارتفع بخاری)[(۲)] بلند او اوچت شوے دے او رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی ان الله کتب کتابا .... فهو عنده فوق العرش (متفق علیه)[(۳)]

---

[۱] تفویض ورکونکی ... تفویض دیته وائی چه مونږ د دے لفظ په معنیٰ مراد باندے نه پوهیږو د دے لفظ معنیٰ الله ته سپارو دیته تفویض وائی.

(۱) مسلم ۲/۲۵۸ بخاری ۱/۱۵۳ (۲) بخاری ۲/۱۱۰۳ عن ابي العالیة ومجاهد (۳) بخاری ۲/۱۲۷ مسلم ۲/۳۵۷.

الله تعالیٰ لیکلے دے یولک او هغه الله تخه دے دعرش پاسه۔

سوال: آیا الله مونږ سره دے؟

جواب: او الله تعالیٰ دلیدو اود اوریدو او دعلم په لحاظ سره مونږ سره دے۔ الله تعالیٰ فرمائی، قال لا تخافا اننی معکما اسمع اری، طٰهٰ ۴۹ اُوفرمائیل مه ویریږئ زهٔ تا سوسره یم اورم اووینم۔ رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی۔ انکم تدعون سمعا قریبا وهو معکم (رواه مسلم[1]) بیشکه تا سو رابلئ اوریدونکے نږدے ذات دے تا سوسره (علم په لحاظ سره)۔

سوال: دتوحید څهٔ فائدے دی؟

جواب: دتوحید فائدے دادی چه موحد به په آخرت کښے دالله دعذاب نه په امن کښے وی. دُنیا کښے به هدایت یافته وی اوکنا هونه به ئے ورته بخښلی شی.

الله تعالیٰ فرمائی: الذین امنوا ولم یلبسوا ایمانهم بظلم اولٰئك لهم الامن وهم مهتدون. (الانعام ۸۳)

کوم کسانو چه ایمان راوړیدے اوخپل ایمانونه ئے په شرک نهٔ دی ګډ کړی دغه کسان هم دوئ له امن دے او هم په هدایت دی۔ (دلته ظلم په معنیٰ د شرک دے)

رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی۔ حق العباد علی الله ان لا یعذب من لا یشرك به شیئا. متفق علیه۔[2]

د بندګانو حق په الله باندے دادے چه عذاب ورنکړی هغه چا ته چه شرک نهٔ کوی الله سره د هیڅ څیز۔

(۱) ۲/۳۴۶ (۲) مرتخریجه فی صـ۲

دعمل قبلید و دپاره شرطونه

سوال: دعمل قبلید و دپاره څه شرطونه دي؟

جواب:- الله تعالیٰ په نزد باندې دعمل قبلید و دپاره درې شرطونه دي.

(۱) په الله تعالیٰ ایمان راوړل او د هغه توحید منل، الله تعالیٰ فرمائی "ان الذین امنوا وعملوا الصلحات کانت لهم جنت الفردوس نزلا (الکهف ۱۰۹) بیشکه هغه کسان چه هغوئ ایمان راوړے دے او عمل نیک ئې کړیدے هغوئ دپاره دے جنت الفردوس میلمستیا. رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی چه" قل امنت بالله ثم استقم." (رواه مسلم) امنت بالله اووایه بیا دغه خبره ټینګه اونیسه.

(۲) اخلاص، اخلاص هغه عمل ته وائی چه هغه کښے ریا او شهرت مطلب نه وی. الله تعالیٰ فرمائی. فاعبد الله مخلصا له الدین. (الزمر ۲) پس عبادت اوکه دالله په داسی حالت کښے چه خالص کوونکی وی هغه لره دین.

(۳) چه عمل د رسول الله صلی الله علیه وسلم د قول و فعل مطابق وی. الله تعالیٰ فرمائی، وما اتاکم الرسول فخذوه وما نهٰکم عنه فانتهوا (الحشر ۸) کوم څیز چه تاسو ته پیغمبر درکړی هغه واخلئ (عمل پرې اوکړے) او کوم څیز نه چه تاسو منع کړی د هغه نه تاسو منع شئ.

رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی. من عمل عملا لیس علیه امرنا فهورد (رواه مسلم) چا چه څه عمل اوکړه او په هغه باندے زمونږ قول و فعل نه وُو او زمونږ په طریقه نه وو نو هغه مردود دے.

(۲) مرتخریجه صـ۲

لوئے شرک

سوال : د الله په نزد باندے لوئے ګناه څه شی دے؟

جواب : د الله تعالیٰ په نزد باندے لوئے ګناه شرک دے دلیل پدے باندے د الله تعالیٰ قول دے . یا بنی لا تشرک بالله ان الشرک لظلم عظیم . لقمان ۱۳

او کله د رسول الله صلی الله علیه وسلم نه تپوس اوشو چه کومه ګناه ډیره لویه ده نو دے فرمائیل" ان تجعل الله ندا وهو خلقك (متفق علیه) چه دا چه الله سره یل شریک مه مقرر وه حال دا دے چه ته ئے پیدا کړے .

سوال : شرک اکبر څه شی دے؟

جواب : شرک اکبر د غیر الله عبادت کولو ته وائی مثلاً الله نه سیوا بل چا ته چغه وهل . یا مړو یا ژوندو ته چه غائب وی چغے وهل . الله تعالیٰ فرمائی . و اعبدوا الله ولا تشرکوا به شیئًا . (نساء ۳۶) عبادت دے د الله اوکړئ او دی الله سره مه شریکوئ هیڅ شی . رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی ، من اکبر الکبائر الشرک بالله (بخاری) سپه ګناه کبیره کښے ډیره لویه ګناه الله سره شرک کول دی .

سوال : په دے اُمت کښے شرک موجود دے؟

جواب : او په دے اُمت کښے شرک موجود دے الله تعالیٰ فرمائی . و ما یؤمن اکثرهم بالله الا وهم مشرکون (یوسف ۱۰۶) زیات د دوی نه ایمان نه راوړی په الله باندے مګر دوی سره د ایمان راوړو نه مشرکان دی .

(۱) ۲/۶۴۳۰ و مسلم ۱/۶۳ (۲) بخاری ۱/۲۶۲

رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی. لا تقوم الساعة حتی تلحق قبائل من امتی بالمشرکین وحتی تعبدالاوثان (صحیح ترمذی)[1] قیامت به نهٔ قائمه کیږی تردے چه زما اُمت قبائل مشرکانو سره پیوست شی او تردی چه بُتانو عبادت اوکړے شی.

سوال: مړو ته یا غائبو ږوندو ته د مصیبت په وخت کښے چغے د هلو څهٔ حکم دے؟

جواب: مړو یا غائبو ږوندو ته چغے وهل دلوئے شرک نه دے الله تعالیٰ فرمائی. ولا تدع من دون الله ما لاینفعك ولا یضرك فان فعلت فانك اذا من الظالمین (یونس ۱۰۶) الله نه سیوا داسے شئ ته چغه مهٔ وهه چه هغه نه درته نفع رسولے شی او نهٔ ضرر. که دا کار دِ ی اوکړو نو ته به په دغه وخت کښے د ظالمانو نه شی. یعنی د مشرکانو نه به شی.

رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی چه" من مات وهو یدعو من دون الله ندا دخل النار (رواه البخاری) څوک چه مړشو په اسی حالت کښے چه دهٔ الله نه سیوا بل چا ته د مصیبت په وخت کښے فریاد کولو دے به جهنم کښے داخلیږی.

سوال: چغه او فریاد عبادت دے؟

جواب: اچغه او فریاد کول عبادت دے الله تعالیٰ فرمائی و قال ربکم ادعونی استجب لکم، ان الذین یستکبرون عن عبادتی سید خلون جهنم داخرین. (الغافر ۶۳)

رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی، الدعاء هو العبادة ترمذی قال

(۱) ۲/۴۵ (۲) ۲/۶۴۶ ۱/۱۰۰ ۱/۱۶

حسن صحیح[1]. عبادت هم دغه چغه فریاد دے۔

سوال: مړي چغه اوري-؟

جواب: نه مړي چغې نۀ آوري. الله تعالیٰ فرمائی انك لا تسمع الموتى. نمل ۵۲

ته مړو ته نه شې اوروے. (۲) وما انت بمسمع من في القبور (فاطر ۲)

نۀ ئې ته اورونکی هغه چاته چه دوئ په قبرونو کښې دی.

د شرک اکبر اقسام

سوال: مړوته او غائبوته فریاد کول جائز دی؟

جواب: نه الله تعالیٰ فرمائی، والذین یدعون من دون الله لا یخلقون شیئًا وهم یخلقون اموات غیر احیاء وما یشعرون ایان یبعثون (النحل ۲) کومو کسانو لره چه رابولی سوا د الله تعالیٰ نه هغوئ هیڅ څیز نه شی پیدا کولے حال دا دے چه دوئ پیدا کړي شوی دی، دوئ مړۀ دی ژوندی نۀ دی. دوئ ته دا هم پته نشته چه دوئ به کله راپورته کولے شی.

(۲) اذ تستغیثون ربکم فاستجاب لکم (الانفال ۹) کله چه تاسو خپل رب ته فریاد کولو نو قبول کړه تاسو لره. رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی یا حي یا قیوم برحمتك استغیث (حسن رواه الترمذی)[2]

اے جوندے او قیوم ذاته ستا د رحمت په واسطه تا ته فریاد کوم.

سوال: الله نه سوا بل چا نه مدد غوښتل جائز دی؟

جواب: نه الله تعالیٰ فرمائی ایاك نعبد وایاك نستعین الفاتحه

خاص ستا عبادت کوو او خاص له تا نه مدد غوارو.

(۱) ۲/۱۳۷ (۲) لا ۲/۲/۲

رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی، اذا سألت فاسئل الله واذا استعنت فاستعن بالله (ترمذی وقال حسن صحیح[۱]) کله چه سوال کوی نو د الله تعالیٰ نه سوال کوه. او کله چه امداد غواړې نو د الله تعالیٰ نه مدد غواړه

سوال: آیا د ژوند ونه امداد غوښتے شو؟

جواب: او په هغه شیو نو کښې چه هغوئ په هغه قدرت لري ځکه چه الله تعالیٰ فرمائی، وتعاونوا علی البر والتقویٰ (المائده ۳) یو بل سره مدد او کړئ په نیکئ او په تقویٰ.

او رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی، والله فی عون العبد ما کان العبد فی عون اخیه، رواه مسلم[۲]، الله تعالیٰ د بنده په مدد کښے وی ترڅو چه بنده د خپل رور په مدد کښے دی.

سوال: الله نه سوا د بل چا په نوم نذر روا دی؟

جواب: د الله نه سوا د بل چا په نوم نذر (منخته) نه دے روا. الله تعالیٰ فرمائی، رب انی نذرت لك ما فی بطنی محررا. (آل عمران ۳۰)

اے ربه ما نذر کړے تا د پاره څه چه زما په خیټه کښے دی آزاد کړے شوے. رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی. من نذر ان یطیع الله فلیطعه ومن نذر ان یعصیه فلا یعصه (رواه البخاری[۳]) چا چه منخته او کړه چه زهٔ به د الله حکم منم نو فرمان برداری دی او کړی او کهٔ چا نذر او کړه چه زهٔ به د الله نافرمانی کوم نو نافرمانی دِ نهٔ کوی.

سوال: د الله نه سوا د بل چا په نامه حلاله کول جائز دی؟

(۲) ۲/۳۳۵ (۳) ۲/۹۹۱

جواب: نه د الله نه سِوا د بل چاپه نامه حلاله کول جائز نهٔ دے الله تعالیٰ فرمائی. فصل لربك وانحر (الکوثر ۲) پس مونځ اوکړه خاص خپل رب د پاره او حلاله اوکړه. رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی. "لعن الله من ذبح لغیر الله" (رواه مسلم)[1] د الله تعالیٰ لعنت دِ دی په هغه چاچه هغه د الله د نامے نه سوا د بل چا په نوم حلاله کوی.

سوال: قبرونو والاو تعظیم د پاره د قبرنه طواف جائز دے؟

جواب: نه طواف به صرف د خانه کعبے کوی. الله تعالیٰ فرمائی ولیطوفوا بالبیت العتیق، الحج ۳۰. بائد چه طواف اوکړی د زوړ کور (چه خانه کعبه ده) او رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی. من طاف بالبیت سبعا وصلی رکعتین، کان کعتق رقبة، صحیح رواه ابن ماجه[2] چا چه اووه کرد شروَ ف د بیت الله اوکړه او دوه رکعته ئے مونځ اوکړه نو د وموه ثواب ئے اُوشو کله چه یو غلام آزاد کړے وی.

سوال: د جادو د وخت حکم دے؟

جواب: جادو کفر دے الله تعالیٰ فرمائی. لکن الشیاطین کفروا یعلمون الناس السحر، البقره ۹۲ (لیکن شیطانان کافران شویدی چه ښائی خلقو ته سحر د جادو)

رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی اجتنبوا السبع الموبقات الشرك بالله والسحر (رواه مسلم)[3] ځان او ساتئ د اووه هلاکونکو نه چه یو پکښے الله سره شریکول دی بل جادو کول دی.

سوال: آیا د نجومی او د فال کوخبرو باندے تصدیق اوکړو چه غیبی خبرے دی؟

(۱) ۲/۱۶۱ (۲) ۲۱۸ (۳) ۱/۶۴

جواب: نه دَدوئ به تصدیق نهٔ کوؤ الله فرمائی قل لا یعلم من فی السمٰوٰت والارض الغیب الا الله (النمل ۶۵) اُوداً یه چه نهٔ پوهیږی په غیبو سوا د الله تعالیٰ نه هغه څوک چه په آسمانونو کښے دی او هغه څوک چه په زمکه کښے دی. رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی. من اتی عرافا او کاهنا فصدقه بما یقول فقد کفر بما انزل علی محمّد (صحیح رواه احمد)

څوک چه نجومی یا فال کرته ورشی او دهٔ هغهٔ په ویناددهٔ کښے تصدیق اوکړو نو دهٔ کفر اوکړو په هغه چه نازل کړے شوید ے په محمد صلی الله علیه وآله وسلم باندے.

سوال: په غیبو څوک پوهیږی؟

جواب: نه په غیبو څوک نهٔ پوهیږی هاں که الله چالره په غیبو خبر کښے نو هغه بیا غیب پاتے نهٔ شی. الله تعالیٰ فرمائی عالم الغیب فلا یظهر علی غیبه احدا الا من ارتضیٰ من رسول (الجن ۲۶، ۲۷) پوهیدونکے په غیبو دے نو دهٔ خپل غیبو نه څوک نهٔ خبره وی مګر چالرهٔ چه غوره کښے درسول نه.

رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی. لا یعلم الغیب الا الله. (حسن رواه الطبرانی)

نه پوهیږی په غیبو یکی یو الله نهٔ بغیر هیڅوک.

سوال: آیا جوړولی او شفادپاره څه کړے په کوته یا تار په غاړه کښے واچوو؟

جواب: نه بالکل نه. الله تعالیٰ فرمائی. ان یمسسک الله بضر فلا کاشف له الا هو. (سورهٔ الانعام ۱۷، یونس ۱۰۷) که الله درته ضرر اورسوی نو هغے لرے کوونکے نشته سوا دهٔ غه الله نه.

رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی "اما انها لا تزیدک الا وهنا انبذها

عنک فانك لومت ما افلحت ابدا (صحيح رواه الحاكم وصححه ووافقه الذهبي)

خبردار دا (تارکړے وغیره) نه زیاتوی تالره سوا د سپکځ والی نه نود غه شئ ځان نه اُغور زوه ځکه چه تۀ په دے حال مړشې نو هیڅکله به تۀ خلاصے اونۀ مومے۔

سوال: آیا کُنجکه یا غمې وغیره په غاړه اچولے شو د مرض او نظر لره کولو پاره؟

جواب: نه الله تعالیٰ فرمائی۔ وان یمسسک الله بضر فلا کاشف له الا هو، (الانعام، یونس) که الله د رته څۀ ضرر او رسوی نو د هغه لرے کوونکی څوک نشته سوا د د غه الله نه۔ او رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی "من علق تمیمة فقد اشرک (صحیح رواه احمد)[۲] چا چه تمیمه (تعویذ) زوړند کړه نو بیشک هغۀ شرک اوکړه. تمیمه، کُنجکه، غمې، تعویذ، تار، کړے وغیره ته وائی چه نظر ماتی دپاره خلق معصوما نوته په غاړه کوی۔

سوال: د اسلام نه خلاف قانون باندی عمل کولو څۀ حکم دے؟

جواب: د اسلام نه خلاف قانون باندے عمل کول یا عمل جائز گڼړل یا د هغه قانون ښه والے عقیده لرل کفر دے۔ الله تعالیٰ فرمائی ومن لم یحکم بما انزل الله فاولئک هم الکافرون (المائدة ۴۴)

څوک چه نیصله اونکړی په هغه چه الله نازل کړے دے نود غه کسان هم دوئ کافر دی۔ رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی "وما لم تحکم ائمتهم بکتاب الله، ویتخیروا مما انزل الله، الا جعل الله بأسهم بینهم (حسن رواه ابن ماجه)[۱] ترڅو چه د دوئ حکمرانان نیصله په کتاب الله اونکړی او هغه احکام او قوانین چه الله نازل کړی دی هغه غوره نه کوی نو الله به د دوئ په مینځ کښے جنګ و جدل پیدا کړی

سوال: د شیطان دا سوال چه الله چا پیدا کړو څرنګ رد کړو؟

جواب: کله چه یو ستا سے ته شیطان وسوسه دد ے سوال واچوی نو اعوذ بالله دِ اُووائی. الله تعالیٰ فرمائی واما ینزغنك من الشیطان نزغ فاستعذ بالله انه هو السمیع العلیم. (فصلت ۳۶) که وسوسه واچوی تا ته شیطان څه وسوسه نو پناه اوغواړه الله پورے او ریدونکے پوهیدونکے دے.

او رسول الله صلی الله علیه وسلم مونږ ته د شیطان وسوسه او مکر ختمولو دپاره تعلیم راکړے دے چه مونږ دا دُعا اُووایو. امنت بالله ورسله، الله احد الله الصمد، لم یلد ولم یولد ولم یکن له کفوا احد (مختصراً ما ورد فی البخاری ومسلم واحمد وابو داؤد)

ایمان مِ راوړیدے په الله او په رسول الله صلی الله علیه وسلم الله یو دے، الله بے نیاز دے نه زګید لے دے او نه زګولے شوے دے او دده هیڅوک هم سیال نشته.

سوال: د شرک اکبر څه نقصان دے؟

جواب: شرک اکبر سبب دے دپاره د همیش والے د انسان په جهنم کښے، الله تعالیٰ فرمائی "انه من یشرك بالله فقد حرم الله علیه الجنة ومأواه النار وما للظالمین من انصار (المائدة ۷۲)

رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی: من لقی الله یشرك به شیئا دخل النار (مسلم[1]) څوک چه الله سره مخامخ شو په داسی حال کښے چه الله سره څه شیٔ شریک کولو نو دے جهنم ته داخل شو.

سوال: د شرک سره کم عمل فائده رسوی؟

جواب: د شرک سره هیڅ عمل هم فائده نهٔ رسوی. الله تعالیٰ فرمائی. ولو اشرکوا لحبط عنهم ما کانوا یعملون ط (الانعام ۸۹) که دوی ابنیاؤ شرک کړے وے نو ضرور به د دوی نه د دوی عملونه برباد شوے وے.

رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی قال الله تعالیٰ انا اغنی الشرکاء عن الشرک من عمل عملا اشرک معی فیه غیری، ترکته وشرکه (رواه مسلم [1])

الله تعالیٰ فرمائی زهٔ د ټولو بے پرواه د حصه دارانو نه یم د حصے نه چاچه عمل اوکړو، په عمل او په هغه کښے ما سره بل څوک حصه دار کړنو زهٔ به دهٔ لره دده حصه سره پریدم.

وړوکے شرک

سوال: وړوکے شرک څهٔ شئ دے؟

جواب: وړوکے شرک ریا دے، الله تعالیٰ فرمائی. فمن کان یرجوا لقاء ربه فلیعمل عملا صالحا ولا یشرک بعبادة ربه احدا (الکهف ۱۱۰)

څوک چه د خپل رب سره د ملاقات کید وامید لری نو دے د عمل اوکړی نیک او د خپل رب عبادت کښے دے بل هیڅوک نهٔ شریکوی.

رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی" ان اخوف ما اخاف علیکم الشرک الاصغر، الریاء (صحیح رواه احمد [2]) بیشکه خونناک ترین د هغه شئ نه چه زهٔ و یره کوم په تاسو باندے هغه وړوکے شرک دے. چه هغه ریا دے.

او د شرک اصغر چلے نه حلفو دا دینا ده چه که الله او فلانے نوے یا که د الله و ستا خوښه وی. ځکه چه رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی" لا تقولوا

ماشاء الله و شاء فلان ولكن قولوا ما شاء الله ثم شاء فلان (صحیح رواه ابو داؤد[1]) کہ د الله او د فلانے خوښه وی مه وایئ لیکن داسې اُووایئ چې که د الله خوښه وی او بیا د فلانی خوښه وی۔

سوال: د الله د نامه نه سوا دبل چا په نوم قسم کول جائز دی؟

جواب: د الله نامه نه سوا دبل چا په نوم قسم کول جائز نه دی الله تعالیٰ فرمائی۔ قل بلی وربی لتبعثن، التغابن، او وایه او زما دی په خپل رب قسم وی خامخا به راپورته کولے کیږئ۔

رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی۔ من حلف بغیر الله فقد اشرک (صحیح رواه احمد[2]) چاچې د الله د نامے نه سوا دبل چا په نوم قسم اوکړه نو دهٔ شرک اوکړو، په بل حدیث کښې وائی۔ من کان حالفا فلیحلف بالله اولیصمت متفق علیه[3]۔ څوک چې قسم کوُنکے وی نو د الله په نوم دی قسم اوکړی۔ یا دِ چپ شی۔

وسیله او د شفاعت غوښتنه

سوال: الله ته څه شئ وسیله کو؟

جواب: د وسیلے بعض اقسام جائز دی بعض ناجائز دی؟

(۱) کومه وسیله چه جائز او مطلب ده هغه د الله نومونه او صفتونه او خپل نیک عملونه وسیله کول دی۔ الله تعالیٰ فرمائی۔

ولله الاسماء الحسنیٰ فادعوه بها (الاعراف[8]) د الله تعالیٰ ښه ښه نومونه دی الله په دغه نومونو را وبلئ۔ الله تعالیٰ فرمائی۔

(۱) ۲/۳۲۴ (۳) بخاری ۲/۹۸۳ مسلم ۲/۴۲

یاایها الذین امنوا اتقوا الله وابتغوا الیه الوسیلة (المائدة ۳۵) اے ایمان والاو د الله نه اُووېرېږئ او دے الله ته وسیله اُولټوئ . امام ابن کثیر[۱] وائی چه قتاده وائی دد دے ایت معنی داده چه الله ته نږدے شئ په فرمانبرداری او په داسے عملونو سره چه الله پرے راضی کیږی .

رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی، اسألك بكل اسم هولك (صحيح رواه احمد[۲]) زهٔ دتا نه سوال کوم په هرهغه نامه چه هغه تالره وی . اود رسول الله صلی الله علیه وسلم وینا هغه صحابی ته چه هغه د رسول الله صلی الله علیه وسلم په جنت کښے د ملګرتیا سوال کړے وو . اعنی علی نفسك بكثرة السجود (رواه مسلم[۳]) زما مدد اوکړه په دغه سوال په ډیر سجده کولو سره . یعنی مانځه سره چه مونځ نیک عمل دے .

اود الله او د رسول الله صلی الله علیه وسلم او نیکانو بندګانو سره محبت هم الله ته وسیله کولے شی . دا محبت نیک عمل دے هم د رنګه د نیک عمل وسیله کیدو دپاره دلیل د هغه درے کسانو غاروالا و قصه هم دے چه هغوئ نه هر یو خپل نیک عمل الله ته وسیله کړے وُ .

(۲) دوسیلے ناجائزه طریقه :- مړو ته چغے وهل او د هغوئ نه خپل حاجتونه غوښتل دی لکه چه نن صبا خلق ئے کوی . دا د بر لوئ شرک دے الله تعالی فرمائی . ولا تدع من دون الله مالا ينفعك ولا يضرك فان فعلت فانك اذا من الظالمين (یونس ۱۰۶) چغه مه وهه سوا د الله نه بل داسی شئ ته چه نه تا ته نفع رسولے شی او نه ضرر که تا چغه اُووهله نو ته به د ظالمانو نه یئے .

(۳) په برکت او په طفیل د رسول الله صلی الله علیه وسلم وسیله کول، لکه داسے او وائی چه اے الله په برکت د رسول الله صلی الله علیه وسلم زما کارا وکړے نو دا بدعت دے. ځکه چه داسے دُعا صحابه ؤ نۀ ده کړے. بلکه دے وجے نه چه عمر رضی الله عنه د الله نه دُعا غوښتو د پاره عباس رضی الله عنه صاحب وړاندے کړه چه ژوندے وو. او د رسول الله صلی الله علیه وسلم د مرګ نه روستو رسول الله صلی الله علیه وسلم ئے وسیله نه کړه. دا وسیله کله شرک حد ته او رسیږی، په دا شان چه خلق دا عقیده ساتی چه الله د پاره هم د واسطو او ذریعو ضرورت شته لکه یو باد شاه او حاکم ته د رسید د پاره واسطو او ذریعو ته ضرورت دے. دا ځکه شرک دے چه د لته الله تعالیٰ مخلوقاتو سره مشابه کړه.

که د دے مسئلے زیات تفصیل او زیات دلائلو ته ضرورت وی نو د علامه البانی صاحب کتاب "التوسل واحکامه وانواعه" ته رجوع اوکړئ.

سوال: الله نه غوښتنه کښے د بنده واسطے ته ضرورت شته دے؟

جواب: نه د الله تعالیٰ نه غوښتو کښے واسطو او ذریعو ته ضرورت نشته. الله تعالیٰ وائی واذا سألك عبادی عنی فانی قریب (البقرة ۱۸۶) کله چه تا نه تپوس اوکړی زما بندګان نو زۀ ډیر نزدے یم دا وړید ولیدو او علم په لحاظ سره. رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی، انکم تدعون سمیعا قریبا وهو معکم (مسلم)[1] تاسو رابلئ هغه ذات چه هغه اوریدونکے نزدے دے او د تاسو سره دے د علم په لحاظ سره.

سوال: آیا د ژوندو نه دُعا غوښتے شی؟

جواب: او د ژوندو نه دُعا غوښتے شی او د مړو نه نه. په داسے شان چه

(۱) ۲/۳۳۶

یو جوندی نیک سړی ته لاړشي او ورته او وائي چه ما دپاره دُعا او کړه او مړو ته داسے نۀ شي وئیلے ـ الله تعالیٰ وائي "واستغفر لذنبك وللمؤمنين والمؤمنات" (سورهٔ محمد[19]) ته د خپل ګناه او د مؤمنانو او د مؤمنو ښځو دپاره معافي او غواړه ـ

او په صحیح حدیث د ترمذي[(1)] کښې دي چه یو ړوند سړے رسول الله صلی الله علیه وسلم له راغے او وے وئیل چه "ادع الله ان یعافیني" ما دپاره دُعا او کړه چه ما الله تعالیٰ جوړ کړي ـ

سوال: د الله تعالیٰ او د بندګانو په مینځ کښې د رسول الله صلی الله علیه وسلم څه واسطه ده؟

جواب: د رسول الله صلی الله علیه وسلم واسطه صرف د تبلیغ ده الله تعالیٰ فرمائي "یا ایها الرسول بلغ ما انزل الیك من ربك" (المائدة[67]) اے رسوله او رسوه هغه څه نازل کړے شي تا ته د رب ستا نه ـ

رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائیلي دي "اللهم اشهد" اے الله ته ګواه اوسه، کله چه صحابو رسول الله صلی الله علیه وسلم ته او فرمائیل، چه مونږ ګواهي کوو چه ستا رسالت اُو رسوله (مسلم[(2)])

سوال: د پیغمبر صلی الله علیه وسلم شفاعت د چا نه غواړو؟

جواب: د رسول الله صلی الله علیه وسلم شفاعت د الله تعالیٰ نه غواړے الله تعالیٰ فرمائي "قل لله الشفاعة جمیعا" (الزمر[44]) اُووایه چه شفاعت ټول الله لره دے ـ او رسول الله صلی الله علیه وسلم یو صحابي ته دا ښودلي وُو چه هغه داسے او وائي ـ "اللهم شفعه في" (حسن صحیح رواه الترمذي[(3)]) اے الله زما په باره کښې د رسول الله صلی الله علیه وسلم شفاعت قبول کړې ـ او

(۱-۳) ۲/۱۹۷ (۲) ۱/۳۹۷

رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائیلی دی "انی اختبأت دعوتی شفاعة یوم القیامة من مات من امتی لا یشرک بالله شیئا (رواه مسلم[۱]) ماچیله دُعا پټه ساتلې ده د پاره د شفاعت په ورځ د قیامت د هغه چا د پاره چه هغه مړ شوے وی زما د امت نه. په داسې حال کښې چه الله سره هیڅ څیز نه شریکوی.

سوال: آیا د جوندونه شفاعت غوښتل جائز دے؟

جواب: او د جوند و نه شفاعت غوښتل جائز دے په داسې شیونو کښې چه د هغوئ په طاقت او قدرت کښې وی. الله تعالیٰ فرمائی "من یشفع شفاعة حسنة یکن له نصیب منها ومن یشفع شفاعة سیئة یکن له کفل منها (النساء ۸۵)" چا چه سفارش اوکړو یو نیکه سفارش نو دهٔ د پاره به د هغه حصه د نیکئ وی او که چا سفارش اوکړو بد سفارش نو دهٔ د پاره حصه وی د بدئ نه.

رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی "اشفعوا تؤجروا (صحیح ابوداؤد[۲])" سفارش اوکړئ او د الله نه اجر و ثواب حاصل کړئ.

سوال: آیا د رسول الله صلی الله علیه وسلم په صفت کښې زیاتی کول شو؟

جواب: نه د رسول الله صلی الله علیه وسلم په صفت کښې زیاتی کول نهٔ دی پکار. الله تعالیٰ فرمائی. قل انما انا بشر مثلکم یوحی الیّ انما الٰهکم اله واحد (الکهف ۱۱۰)

او دا یه چه بیشکه زهٔ ستاسو غوندے بشر یم خو دا فرق دے چه ما ته وحی کیږی چه خبره داده بلهٔ ده چه ستاسو حاجت روا مشکل کشا صرف یو الله دے.

او رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی چه "لا تطرونی کما اطرت النصاریٰ عیسی ابن مریم، فانما انا عبد فقولوا عبد الله ورسوله (رواه البخاری[۳])"

(۱) ۱/۱۱۳ (۲) بخاری ۲/۸۹۱ و ۲/۹۲۱ (۳) ۱/۴۹۰

زماپه صفت کښې مبالغه مه کوئ لکه څرنګ چه نصارئ او د عیسی ابن مریمؑ په صفت کښې مبالغه کړې ده. بیشکه زهٔ بندهٔ یم نو تاسو د الله بندهٔ او د الله رسول راته اُووایئ۔

جهاد، دوستي او فیصله

سوال: د الله په لار کښې د جهاد څهٔ حکم دے؟

جواب: جهاد په مال او په ځان، او په ژبه، فرض دے۔ الله تعالیٰ فرمائی اُنفروا خفافا وثقالا وجاهدوا باموالکم وانفسکم فی سبیل الله (التوبه[۴۱])

لا ړشئ اُوځئ سپک او درانهٔ او جهاد اوکړئ په لاره د الله کښې په خپلو مالونو او په ځانونو۔

رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی، جاهدوا المشرکین باموالکم وانفسکم والسنتکم (صحیح رواه ابوداؤد[۱]) د مشرکانو سره په خپل مال او خپل ځانونو او د خپلو ژبو سره جهاد اوکړئ۔

سوال: د دوستئ څهٔ ته وائی؟

جواب: دوستي د غه محبت او مددته وائی۔ الله تعالیٰ فرمائی والمؤمنون والمؤمنات بعضهم اولیاء بعض۔ (التوبه) مؤمنان سړی او مؤمنانی ښځې بعض د بعض دوستان دی۔ رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی۔ المؤمن للمؤمن کالبنیان یشد بعضه بعضا (رواه مسلم[۲])

مؤمن د مؤمن د پاره په شان د دیوال دے۔ چه یو ښخته په بله باندې مضبوطه کیږی دی۔

(۱) ۳۳۹/۱ (۲) بخاری ۳۳۱/۱ مسلم ۳۲۱/۲

سوال: آیا کفارو سره دوستي او د هغوئ مدد جائز دے؟

جواب: نه د کفارو دوستي او د هغوئ مدد جائز نه دے الله تعالیٰ فرمائي ومن یتولهم منکم فانه منهم (المائدة ۵۱) څوک چه تاسو نه دوئ سره دوستي اوکړي نو په تحقیق سره هغه د دوئ نه دے.

رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائي چه" ان آل بني فلان لیسوا باولیائي. (صحیح رواه احمد)[1] بیشکه آل د بني فلان (چه زما رشته داران دي) زما دوستان نه دي (بلکه چه کافران دي).

سوال: ولي څوک دے؟

جواب: پرهیزګار مؤمن ولي دے الله تعالیٰ فرمائي،

"الا ان اولیاء الله لاخوف علیهم ولاهم یحزنون، الذین امنوا وکانوا یتقون" یونس ۶۲-۶۳

خبردار بیشکه د الله تعالیٰ دوستان نشته دے ویره په دوئ باندے او نه دوئ غمجن کیدونکي دي، دا و یلیان هغه کسان دي چه ایمان ئے راوړیدے، او دو پرهیزګاره.

رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائي "انما ولیي الله وصالح المؤمنین (صحیح رواه احمد)[2] بیشکه زما دوست الله دے او نیک مؤمنان دي.

سوال: مسلمانان به په څه فیصله کوي؟

جواب: مسلمانان به په قرآن او په صحیح احادیثو فیصله کوي. الله تعالیٰ فرمائي" وان احکم بما انزل الله". او حکم اوکه په هغه چه کم الله نازل کړے دے. رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائي، عالم الغیب والشهادة انت تحکم بین عبادك (رواه مسلم)[3]

(۱-۲) ۴/۲۰۳ (۳) ۱/۲۲۳

اے پوهیدونکیه په پته اوخرګنده ته نیصله کوے په مابین د بندګانو خپلو کښے۔

په قرآن او حدیث باندے عمل

سوال: الله تعالیٰ قرآن څهٔ د پاره نازل کړے دے؟

جواب: الله تعالیٰ قرآن عملِ د پاره نازل کړے دے۔ الله تعالیٰ فرمائی اتبعوا ماانزل الیکم من ربکم (الاعراف۳) تابعداری اوکړئ د هغه څیز چه کوم تا سو ته نازل کړے شوید ے ستاسو د رب د طرفه۔

او رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی، اقرؤاالقرآن ولا تأکلوا به۔ (صحیح رواه احمد[1]) قرآن کریم لولئی او عمل پرے کوئ او خوراک وریاندے مهٔ کوئ۔

سوال: په صحیح احادیثو باندے عمل کول څنګه دی؟

جواب: په احادیث صحیحو باندے عمل کول فرض دے الله تعالیٰ فرمائی، وماآتاکم الرسول فخذوه و مانهاکم عنه فانتهوا (الحشر۷) کم حکم چه درته پیغمبر درکړي نو هغه واخلئ او چه د کم څیز نه منع کړے نو ترے نه منع شئ۔

رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی، علیکم بسنتی و سنة الخلفاء الراشدین المهدیین تمسکوابها (صحیح رواه احمد[2]) لازم اونیسئ تاسو زما سنت او لازم اونیسئ د خلفاء الراشدینو په سنت چه هغوی هدایت یافته دی په هغه باندے منګلے ښخ کړئ۔

سوال: آیا په قرآن و احادیثو نه بے پرواه کیدے شو؟

جواب: نه په قرآن کریم د احادیثو نه نشي بې پرواه کیدے. الله تعالی فرمائي وانزلنا الیك الذکر تبین للناس ما نزل الیهم (النحل ۴۴) مونږ تاته قرآن نازل کړو دے دپاره د دے چه ته خلقو ته بیان کړې هغه څه چه دے خلقو ته نازل کړے شوے ده.

رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائي "الا اني اوتیت القرآن ومثله معه" (صحیح رواه ابوداؤد[1]) خبردار ما ته قرآن راکړے شوے دے او د دے قرآن غوندے نور قرآن سره (چه حدیث دی)

سوال: آیا د الله او د رسول په خبرو د بل چا خبره وړاندے کړو؟

جواب: د الله او د رسول الله صلی الله علیه وسلم په خبرو د بل چا خبره به نه وړاندے کوؤ. الله تعالی فرمائي "یاایها الذین آمنوا لا تقدموا بین یدی الله ورسوله" (الحجرات ۱) اے ایمان والاؤ مه وړاندے کیږئ د الله او د الله تعالی د رسول نه او رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائي "لاطاعة لمخلوق في معصية الخالق" (صحیح رواه الطبراني[2]) د مخلوق فرمانبرداري نشته دے د خالق په نافرمانئ کښے.

ابن عباس رض فرمائي، اخشی ان تنزل علیکم حجارة من السماء اقول لکم: قال رسول الله صلی الله علیه وسلم وتقولون: قال ابوبکر وعمر رض[3] زه ویریږم په تاسو چه چرته د رباندے کانړي د آسمان نه اونه ورېږي. زه تاسو ته وایم. چه رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائیلي دي او تاسو وایئ چه ابوبکر او عمر وئیلي دي.

سوال: کله چه مونږ په یوه مسئله کښے اختلاف راشي نو مونږ څه وکړو؟

جواب: قرآن کریم او احادیثو صحیحو ته رجوع اوکړئ. الله تعالیٰ فرمائی فان تنازعتم فی شئی فردوه الی الله والرسول ان کنتم تؤمنون بالله والیوم الاخر ذٰلك خیر واحسن تأویلا (النساء ۵۹)

کهٔ تاسو اختلاف اوکړئ په یو شئی کښې نو هغه اختلاف د الله کتاب او رسول صلی الله علیه وسلم حدیث ته وړاندې کړئ. کهٔ یئ تاسو چه ایمان مو راوړیدې په الله او په ورځ د آخرت داغوره او ښه دې دانجام په لحاظ سره.

رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی علیکم بسنتی وسنة الخلفاء الراشدین تمسکوا بها. (صحیح رواه احمد)(۱) لازم اونیسئ تاسو زما سنت او د خلفاء الراشدینو سنت په دې منګولې ښخ کړئ.

سوال: دالله او د رسول الله صلی الله علیه وسلم سره به محبت څرنګ کوو؟

جواب: د الله تعالیٰ او د رسول الله صلی الله علیه وسلم سره محبت د هغوئ په فرمانبردارئ او د هغوئ د حکم تابعدارئ سره به کوو. الله تعالیٰ فرمائی قل ان کنتم تحبون الله فاتبعونی یحببکم الله ویغفر لکم ذنوبکم والله غفور رحیم (آل عمران ۳۱) او وایه اے زما حبیبه که یئ تاسو چه محبت کوئ الله سره نو زما تابعداری اوکړئ نو محبت به اوکړی تاسو سره الله تعالیٰ او ستاسو ګناهونه به اوبخښی او الله بخښونکے مهربان دے.

رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی. لایؤمن احدکم حتی اکون احب الیه من والده وولده والناس اجمعین (متفق علیه)(۲) مؤمن نهٔ شی کیدے هیڅوک ل تاسو نه ترڅو چه زهٔ دهٔ ته زیات محبوب نهٔ وم د اولاد او د پلار او د ټولو خلقو نه.

(۱) مر تخریجه فی ص ۲۵ (۲) بخاری ۱/۷ مسلم ۱/۴۹

سوال: آیا عمل پریږدو او په قدر عمل اوکړو؟

جواب: نه عمل مه پریږدئ ځکه چه الله تعالیٰ فرمائی "فاما من اعطیٰ واتقیٰ وصدق بالحسنیٰ فسنیسره للیسریٰ (واللیل). پس چاچه ورکړه اوډ الله نه اووېریده او د نیکئ تصدیق اوکړلو نو زر دے چه مونږ آسان کوو د ده له آسانی ته.

رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی اعملوا فکل میسر لما خلق (رواه البخاری[1] ومسلم) عمل کوئ هر یو ته اسان کړے شویدے هغه چه کم دپاره دے پیدا کړے شوے دے.

سُنت او بدعت

سوال: آیا دین کښے بدعت حسنه شته؟

جواب: نه په دین کښے بدعت حسنه نشته، الله تعالیٰ فرمائی چه "الیوم اکملت لکم دینکم واتممت علیکم نعمتی ورضیت لکم الاسلام دینا" (المائدة[۳]) نن ورځ ما پوره کړو تاسو دپاره ستاسو دین او ما پوره کړه په تاسو نعمت زما، غوره مې کړه تاسو دپاره دین اسلام.

رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی کل بدعة ضلالة وکل ضلالة فی النار. (صحیح رواه احمد) هر بدعت ګمراهی ده او هر ګمراهی به په اور کښے وی.

سوال: په دین کښے بدعت څه شی دے؟

جواب: په دین کښے زیاتی یا کمی ځان نه کولو ته بدعت وائی الله تعالیٰ فرمائی "ام لهم شرکاء شرعوا لهم من الدین مالم یأذن به الله" (الشوریٰ[۲]) آیا دوئ دپاره شریکان دی چه ایجاد کړی دی دوئ دپاره داسے دین چه الله د هغے اجازت

نۀ دے کړے. او رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائي، من احدث فی امرنا هذا ما لیس منه فهو رد. متفق علیه: چا چه زمونږ په دے دین کښې داسے شئ پیدا کړه چه دے دین نه نۀ وي نو هغه مردود دے.

سوال: آیا په دین کښے سنت حسنه شته؟

جواب: او په اسلام کښے سُنت حسنه شته دے رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائي: من سن فی الاسلام سنتۃ حسنۃ، فله اجرها واجر من عمل بها من بعده من غیران ینقص من اجورهم شئ (رواه البخاری) چا چه ظاهره کړه په اسلام کښے یوه ښه طریقه (چه د رسول الله صلی الله علیهٔ سلم نۀ ثابته وي) نو دهٔ د پاره د هغے اجر دے او د هغه چا اجر دے چه چا پرے عمل اوکړو پس له ظاهر کولو د دهٔ نه بغیر د کمولو د اجرو نو د دوئ نه.

سوال: مسلمانان به په دشمنانو د اسلام کله برے مومندے شي؟

جواب: کله چه مسلمانان رجوع اوکړي په خان او په امت مسلمه باندے د الله کتاب او د محمد رسول الله صلی الله علیه سلم احادیثو تطبیق کولو ته. او د الله وحدت په خلقو کښے خورول شروع کړي او د شرک او بدعت نه خان وساتي او د خپل طاقت مطابق د دشمن مقابلے د پاره د وخت مناسب اسلحه تیاره کړي. الله تعالی فرمائي: یاایها الذین آمنوا ان تنصروا الله ینصرکم و یثبت اقدامکم (محمد) اے ایمان والا وکه تاسو د الله د دین مدد اوکړئ نو الله به ستاسو مدد وکړي او ستاسو قدمونه به مضبوط کړي. بیا الله تبارک وتعالی مهربانی کوي. وعد الله الذین امنوا منکم وعملوا الصلحت لیستخلفنهم فی الارض کما استخلف الذین من قبلهم ولیمکنن لهم دینهم الذی ارتضی لهم ولیبدلنهم من بعد

خو نهم امنا يعبدوننى لا يشركون بى شيئا (النور ۵۵)

الله تعالىٰ وعده کړيده تاسو نه هغه کسانو سره چه هغوئ ایمان راوړے دے او عمل نيک ئے کړے دے چه خامخا به زهٔ دوئ ته خلافت ورکوم لکه چه څرنګ خليفه کان کړے شوے وُو هغه کسان چه کوم دوئ نه مخکښے وُو او خامخا به زهٔ دوئ ته قدرت ورکړم. د دوئ د هغه دين چه هغه دوئ دپاره غوره کړے شويدے. او خامخا به زهٔ بدل کړم دوئ دپاره امن پس له ويرهٔ د دوئ نه. دوئ به زما عبادت کوي او ما سره به څوک نه شريکوي.

دُعاءِ مستجاب

رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمائی چه هيڅ مسلمان داسے نشته چه هغه ته کم غم يا تکليف اُورسيږی او هغه دا دُعا اُووائی. نو مګر الله به ورنه دا غم او تکليف لرے کړی. اللهم انی عبدک، وابن عبدک، وابن امتک، ناصيتی بيدک ماض فیّ حکمک، عدل فیّ قضاءک، اسألك بكل اسم هو لك، سميت به نفسك او انزلته فی كتابك، اوعلمته احدا من خلقك، او استأثرت به فی علم الغيب عندك ان تجعل القرآن ربيع قلبی ونور صدری وجلاء حزنی وذهاب همی.

(صحيح رواه احمد)

مشکٰوة ۱/۲۱۶

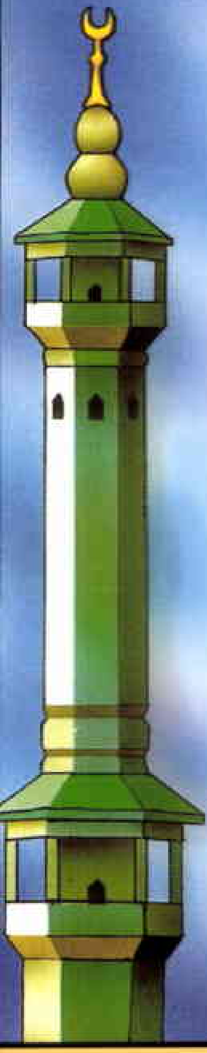

خـــذ عقيدتك

تاليف

محمد جميل زينو

(بلغة البشتو)

المملكة العربية السعودية

المكتب التعاوني للدعوة والإرشاد وتوعية الجاليات بام الحمام

تحت إشراف وزارة الشؤون الإسلامية والأوقاف والدعوة والإرشاد

ت: ٤٨٢٦٤٦٦ / ٤٨٨٤٤٩٦ فاكس ٤٨٢٧٤٨٩ - ص.ب ٣١٠٢١ الرياض ١١٤٩٧

بشتو

٣٠